

ASIA

Maa-aineslain 4 §:n mukainen lupa maa-aineksen (sora ja hiekka) ottamiseen. Hakemuksen mukainen toiminta koskee toiminnan jatkamista alueella, jolla on ollut vastaavaa toimintaa usean lupakauden ajan. Päätös sisältää maa-aineslain 21 §:ssä tarkoitetun ratkaisun toiminnan aloittamiseksi muutoksenhausta huolimatta.

HAKIJA

Destia Oy, Kiviaines ja kiertotalous
Firdonkatu 2 T 151
00520 Helsinki

OTTAMISALUEEN SIJAINNIPAIKKA JA MAANOMISTAJA

Kunta : Joutsa (172)
Kylä : Tammilahti (411)
Tila : Lipiäisen sora alue RN:o 9:113
Lipiäisen sora alue II RN:o 9:115
Omistaja: Hakija

HAKEMUKSEN VIREILLETULO

Hakemus on tullut vireille 14.08.2024.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE

Maa-aineslaki 4 § 1 momentti

LUPATILANNE

Viimeisin maa-aineslupa on Joutsan kunnan ympäristölautakunnan 30.4.2015 myöntämä maa aineslupa, joka päättyy 30.5.2025. Lupa-aikana on otettu yhteensä noin 40 000 m³ ktr soraa ja hiekkaa.

OTTAMISALUEEN SIJAINNIPAIKKA JA YMPÄRISTÖ

Ottamisalueen sijainti, maankäyttö ja asutus

Suunnitelma alue on noin 10 km Joutsan kirkonkylästä luoteeseen seututien numero 610 Korpilahti– Joutsa pohjoispuolella. Lähin osoite on Röksäntie 169, 19650 Joutsa. Joutsan kunnan kaavakartalla suunnitelma-alueella ei ole kaavamerkintöjä. Keski-Suomen maakuntakaavassa suunnitelma-alueella on merkinnät EU ampuma- ja moottorirata ja pohjavesialue.

Suunnitelma-alue on ollut maa-ainesten ottoalueena usean vuosikymmenen ajan. Ottoalueen naapurikiinteistöllä on Joutsan Seudun Ratakeskus Oy:n moottoriurheilukeskus. Lähin asuinrakennus on lounaispuolella noin 300 m etäisyydellä suunnitelma alueesta

Pohja- ja pintavedet, luonnonolot ja maisema

Lähimmät vesistöt ovat suunnitelma-alueen eteläpuolella noin 350 metrin etäisyydellä oleva Iso Saittalampi ja pohjoispuolella noin 400 metrin etäisyydellä oleva Heinälampi. Ottoalueen pohjavesiluokitusta on muutettu aiemmasta 1 luokasta 2E luokkaan. Pohjavesialue on 2E Joutsenlampi 0917251. Alueella on tehty pohjaveden pinnan korkeushavainnot neljä kertaa vuodessa. Vuosina 2002–2011 havainnot tehtiin kahdesta pohjavesiputkesta, vuodesta 2012 alkaen kolmesta putkesta. Tarkkailujakson aikana vedenpinnan keskimääräinen korkeus on ollut noin +115,5 m. Pohjavedenpinnan korkeuden seuranta on tehty alueella yli 20 vuoden ajan. Huomioiden pitkän havaintohistorian, Destia esittää, että jatkossa pohjaveden pinnan korkeutta mitataan kaksi kertaa vuodessa, keväällä ja syksyllä.

Toiminnan vaikutusalueella ei ole suojelu- tai luontoarvoja, joihin toiminnalla olisi vaikutusta. Suunnitelma-alueen varttuneempi puusto on poistettu aiempien lupakausien aikana ja osa alueesta on luontaisesti taimettunut. Itäosassa nykyisen luvan mukaisen ottoalueen ja tien välissä on kangasvuokkoesiintymä, johon on jätetty luvan mukainen suojavyöhyke. Tämä osa ottoalueesta on maisemoitu, eikä siellä ole enää ottamistoimintaa. Suunnitelma-alueen korkeimmat kohdat ovat alueen länsiosassa noin +135 m ja matalimmat kohdat pohjoisosassa noin +117 m. Maisemallisesti suunnitelma-alue ei merkittävästi erotu ympäristöstään.

TOIMINTA, JOHON LUPAA HAETAAN

Tiedot ottamisalueesta

Ottoalueen pinta-ala : 4,4 ha
Suunnitelma-alueen pinta-ala:
15,70 ha
Pohjaveden korkeustiedot
: +115,5 N2000
Alin ottamistaso : +120 m

Ottamismäärä ja -aika

Maa-aines : sora ja hiekka
Haettu kokonaismäärä: 160 000 k-m³
Vuotuinen otto : vaihtelee käyttötarpeen mukaan
Ottamisaika : 10 vuotta

Ottamistoiminta

Otettava maa-aines on soraa ja hiekkaa. Soraa ja hiekkaa käytetään jalostamattomana rakentamiseen. Soraa myös jalostetaan rakennusmateriaaliksi seulomalla tai murskaamalla se erikokoisiksi lajikkeiksi. Ottamista jatketaan alueen nykyisistä rintaüksistä materiaalin käyttötarkoituksen mukaan. Ottotaso on + 120,0 m, joka on noin 4,5 m havaitun keskimääräisen pohjaveden pinnan yläpuolella. Ottoalueen

pohja muotoillaan niin, että pintavettä kerääviä lammikoita ei muodostu alueelle. Otettavasta maa-aineksesta suurin osa on hiekkaa tai hienorakeista soraa, joka menee jalostamattomana rakentamiseen. Ottamistoiminnassa käytetään tavanomaisia maarakennuskoneita: kaivinkoneita ja pyöräkuormaajia. Maa-aineksen kuljetukset tehdään kuorma-autoilla. Alue pidetään siistinä koko toiminnan ajan. Suunnitelma-alueen ja ottoalueen rajat merkitään maastoon. Alin ottotaso merkitään korkokolmioin tai- merkein siten, että ottamissyvyyttä ja ottamistasoa voidaan ottotoiminnan yhteydessä seurata ja valvoa. Ottamistoiminnan aikana jyrkät rintaukset suojataan lippusiimalla tai vastaavalla turvallisuuden varmistamiseksi. Työmaa-alueesta varoitetaan kyltein.

Maisemointi ja jälkihoito

Toiminnan loputtua kaikki rakennelmat ja laitteet puretaan ja viedään alueelta pois ja alue siistitään. Reunaluiskat muotoillaan kaltevuuteen noin 1:3. Paahteisella alueella viihtyy useita vaateliaita kasvi- ja hyönteislajeja, jotka eivät menesty muunlaisessa ympäristössä. Alueelle tehtävät luonnonmukaisen kaltaiset kivikot sopivat mm. kettujen ja käärmeiden elinympäristöksi. Pesimärauha törmäpääskyille varatuissa varastokasoissa turvataan ja on myös mahdollista tehdä alueen jälkihoitotöiden yhteydessä törmäpääskyjen pesintään sopiva hienoainespitoinen luiskaamaton penkka. Pintamailla tehdään kasvualusta niille osille aluetta, joita ei jätetä kivikko- ja paahdealueiksi. Maisemointia tehdään mahdollisuuksien mukaan jatkuvasti ottamisen yhteydessä, jolloin mm. konetyön kustannukset ovat pienemmät. Alueen annetaan metsittyä luontaisesti, mutta mikäli luontainen taimettuminen ei lähde alkuun metsittämistä täydennetään lisääistutuksilla. Mikäli alueen kaavoitukseen tai muuhun maankäyttöön suunnitteluun tulee oleellisia muutoksia luvan aikana, jälkihoitosuunnitelma päivitetään muutosten mukaisesti ottamistoiminnan loppuvaiheessa.

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma maa-ainesten ottamistoiminnalle

Kiviaineksen ja pintamaiden käsittely tapahtuu ottamisalueella. Pintamaita on poistettu ottamisen edetessä ja varastoitu ottoalueen reunoille ja keskiosaan. Poistettavaa pintamaata on noin 3 000 m³ noin hehtaarin alueelta. Jäljellä oleva pintamaa varastoidaan toiminta-alueen ulkopuolelle. Ottamisen edetessä pintamaat käytetään alueen maisemointiin. Ottamisalueella mahdollisesti olevat kannot, jotka eivät mene hyötykäyttöön käytetään alueen jälkihoitotöiden yhteydessä. Kaikki pintamaa on peräisin ottamisalueelta. Luonnonmateriaalin varastointi ei aiheuta haitallisia vaikutuksia ympäristöön. Toiminnassa ei synny ylijäämämateriaalia tai muuta sivukiveä, sillä kaikki käyttökelpoinen kiviaines hyödynnetään.

Arvio ympäristövaikutuksista

Ottoalueella on suoritettu maa-ainesten ottoa vuosikymmenten ajan. Aluetta on maisemoitu vaiheittain ottamisen edistymisen mukaan niiltä osin, jossa luvan mukainen kiviaines on saatu hyödynnettyä. Maankäytön suunnittelussa on otettu huomioon sen erityispiirteet, jotta haittavaikutukset harvinaisen kangasvuokon ja ajoharjoitteluradan suhteen olisivat mahdollisimman vähäiset. Ympäristöhaittojen ehkäisemisessä mm. pohjaveden suojelussa toimitaan ottamissuunnitelman mukaisesti ja noudatetaan ympäristöviranomaisen ohjeita ja maa-ainesluvan

lupaehtoja. Alueen maisemoinnilla ja jälkihoidolla ottoalue vähitellen sulautetaan ympäristöönsä

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Lupahakemuksen vireilläolosta kuuluttaminen

Hakemuksen vireilläolosta on kuulutettu maa-aineslain 13 §:n mukaisesti Joutsan kunnan internet-sivuilla 14.10.-21.11.2024. Ilmoitus kuulutuksesta on julkaistu Joutsan Seutu-lehdessä 16.10.2024.

Kuuleminen

Rajanaapurit on kuultu kunnan toimesta.

Lausunnot

Hakemuksesta on pyydetty lausunto Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta, koska alue sijaitsee 2 E-luokan pohjavesialueella. ELY-keskus on tuonut esille lausunnossaan seuraavaa:

Luonnonsuojelulliset näkökohdat

Itäosassa, nykyisen luvan mukaisen ottoalueen ja tien välissä on Kangasvuokko-esiintymä, johon on jätetty edellisen luvan mukainen suojavyöhyke. Tämä osa ottoalueesta on maisemoitu eikä siellä ole enää ottamistoimintaa.

-Koska itse ottoalue sijoittuu suunnittelualueen länsireunalle, ja kangasvuokon esiintymät puolestaan suunnittelualueen itäpuolelle, ei suunnitelmassa ole ristiriitaa kangasvuokon suojelutavoitteiden kanssa.

Huomionarvoista on, että kohteella on Tiira-järjestelmän havaintomateriaalin perusteella Joutsan ainoa säännöllinen valtakunnallisesti silmälläpidettävän kangaskiurun pesimäalue. Suunnittelualueella havaitaan vuosittain 1-2 reviiiriä. Maa-ainesten otto ylläpitää ja muodostaa uutta kangaskiurun pesimähabitaattia

- Pesimäaikaisen ottotoiminnan sijoittamisessa tulee varmistaa, että käytössä olevia pesiä ei tuhoutu maa-ainesten oton yhteydessä.

-Sorakuoppien reunoille voi asettua pesimään törmäpääskyjä. Törmäpääsky on luonnonsuojelulain perusteella rauhoitettu laji, joka on lisäksi luokiteltu erittäin uhanalaiseksi (lajin uhanalaisuusluokka: erittäin uhanalainen/EN). Muodostuneet törmäpääsky-yhdyskunnat tulee ottaa huomioon maa-ainesten oton yhteydessä ja ottamisen jälkeisessä maisemoinnissa. Pesien hävittäminen on kiellettyä. Ottamisalueen jälkihoitoa tehtäessä pesimäalue tulee jättää luonnontilaan. Sortumavaaran vuoksi näissä tapauksissa alueelle jäävät jyrkät rintaukset suojattaisiin aitaamalla.

-Toiminnanharjoittajan tulee huolehtia, ettei maa-ainesten oton yhteydessä levitetä Euroopan unionin vieraslajiluetteloon tai kansalliseen vieraslajiluetteloon kuuluvia vieraslajeja, esimerkiksi siirrettävän maa-aineksen tai työkoneiden mukana.

Vesiensuojelulliset näkökohdat

Suunnittelualue sijoittuu vedenhankintaan soveltuvalle Joutsenlammen pohjavesialueelle (0917251. luokka 2E). E-luokkaan kuuluvat pohjavesialueet, joiden pohjavedestä suojellut pintavesi- tai maaekosysteemit ovat suoraan riippuvaisia. Pohjavesialueella on tunnistettu ekosysteemejä, joista suunnittelualuetta lähin on Kostamonjoen länsipuolinen tihkupinta n. 600 m koilliseen Lipiäisten sora-alueesta II (kiinteistö 9-115).

ELY-keskuksen käytettävissä olevien tietojen perusteella pohjavesi virtaa suunnittelualan eteläosassa pohjoisesta etelään. Lisäksi pohjavettä purkautuu luontaisesti Isosuon alueelle. Pohjaveden virtaussuunta suunnittelualan pohjoisosassa kiinteistön 9-115 alueella vaatii lisäselvityksiä. Suunnittelusta maanainesten ottoalueesta n. 900 m etelään sijaitsee tutkittu vedenottamon paikka TVP P1.

Hakemuksen mukaan alueella on tehty pohjavesipinnan korkeushavaintoja neljä kertaa vuodessa. Vuosina 2002-2011 tarkkailua on tehty kahdesta pohjaveden havaintoputkesta (PVP2A vanha ja PVP2B) ja vuodesta 2012 alkaen kolmesta havaintoputkesta (PVP2A vanha, PVP2B sekä PVP1). Hakemuksen mukaan tarkkailujakson aikana vedenpinnan keskimääräinen korkeus on ollut noin N2000 +115,5 m.

ELY-keskuksella on ollut käytössään NOTTO-rekisteristä ja täydennyksessä saadut pohjavesitiedot vuosilta 2017 – 2024. Tarkkailujakson aikana pohjavesipinta on ollut korkeimmillaan havaintoputkessa PVP 1 18.5.2022 +116,15 m N2000, putkessa PVP 2A (vanha putki) 18.5.2022 +116,35 m N2000 ja putkessa PVP2B 26.4.2021 + 116,07 m N2000.

Suunnittelualan pohjaveden pinnantasot ja pohjaveden laatua tulee tarkkailla. Tarkkailua varten alueelle tulee asentaa vähintään kaksi uutta pohjaveden havaintoputkea, vähintään yksi kummallekin kiinteistölle. ELY-keskuksen tietojen mukaan kaikki kolme aiemmin tarkkailuun käytettävää havaintoputkea ovat matalia havaintoputkia ja ulottuvat n. 5 – 6 m maapinnan alapuolelle. Uudet havaintoputket asennetaan kallioon asti kolmen metrin kalliovarmistuksella. Putkimateriaalina käytetään PEH-putkia (PEH 32). Havaintoputket suojataan suojaputkella ja huomiomerkillä. Putket tiivistetään maanpinnasta bentoniitillä tai vastaavalla. Havaintoputkista toimitetaan putkikortti, jossa esitetään kairaussyvyudet, maalajiarviot, x-, y- ja z-koordinaatit (putken pää ja maanpinta) sekä muut tarvittavat havainnot. Koordinaatit tulee ilmoittaa ETRS TM35FIN muodossa, käytettävä korkeusjärjestelmä on N2000.

Kahdesta uudesta asennettavasta pohjaveden havaintoputkesta tulee ottaa vesinäytteet. Vesinäytteistä tulee tutkia seuraavat parametrit: haju, sameus, väri, pH, happi, permanganaattiluku/TOC, sähkönjohtavuus, rauta, mangaani, sulfaatti, nitraatti, kloridi, kokonaiskovuus, alkaliniteetti, polttoainehiilivedyt, mineraaliöljyt sekä koliformiset- ja E. coli bakteerit sekä raskasmetallit (arseeni, antimoni, elohopea, kadmium, koboltti, kromi, kupari, lyijy, nikkeli, sinkki, vanadiini).

Pohjaveden laatu tulee selvittää kattavasti ennen toiminnan jatkamista, ottotoiminnan aikana joka toinen vuosi sekä toiminnan päättyessä. Vesinäytteiden otossa tulee

käyttää akkreditoitua näytteenottajaa ja analysoinnissa sertifioitua laboratoriota. Havaintoputkista tulee lisäksi mitata pohjavesipinnan korkeus neljä kertaa vuodessa (talvi, kevät, kesä ja syksy). Pohjaveden korkeutta tulee seurata sekä uudista havaintoputkista että vanhoista havaintoputkista PVP2A vanha, PVP2B sekä PVP1.

Pohjaveden pinnan korkeustiedot tulee toimittaa valvontaviranomaiselle. Tiedot suositellaan toimitettavaksi samanaikaisesti ja samalla lomakkeella kuin tiedot otetuista maa-aineksista, jolloin ne voidaan tallentaa ympäristöhallinnon pohjavesitietojärjestelmään. Tällöin seurantatiedot ovat sähköisessä paikkatietojärjestelmässä niin luvanhaltijoiden kuin valvontaviranomaistenkin käytettävissä.

Muilta osin, edellä esitetyt luonnon- ja vesiensuojelliset näkökohdat huomioiden, Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ilmoittaa pitävänsä mahdollisena maa-aineksen ottamista asiakohdassa mainitulta alueelta. Tällöin ottotoiminnassa tulee noudattaa seuraavia ohjeita:

- Alin sallittu ottotaso on $N2000 + 120.5$ m, kuitenkin vähintään neljä metriä ylimmän pohjavesipinnan yläpuolella. Ottotason alapuolisia massanvaihtoja tai pohjaveden asemaa muuttavaa kaivua ei sallita.
- Ottoalueen merkinnät on kuvattu ottosuunnitelmassa. Esitetyn lisäksi on ottoalueelle sijoitettava selkeä taulu, josta ilmenee mm. maa-ainesuojelun / urakoitsijan yhteystiedot ja luvan voimassa oloaika.
- Poltto- ja voiteluaineiden sekä ympäristölle haitallisten kemikaalien varastointi alueella on kielletty. Alueella ei saa käyttää huonokuntoisia koneita tai ajoneuvoja. Autojen ja koneiden säilytys ja huolto on alueella kielletty. Koneiden ja autojen tankkaus tulee järjestää siten, ettei siitä aiheudu öljy- tai polttoainepäästöjen vaaraa. Lisäksi pohjaveden puhtaana säilymiseksi on huolehdittava siitä, että pohjavedelle vahingollisten aineiden käsittelyssä noudatetaan erityistä huolellisuutta ja varovaisuutta. Mineraaliöljyjen sijaan tulisi käyttää biohajoavia öljyjä. Koneissa tulee olla mukana öljyvahinkojen ensitorjuntavälineistö. Jos öljyä tai muuta pohja- ja pintaveden laatua vaarantavaa ainetta joutuu maaperään, on siitä välittömästi ilmoitettava kunnan öljyvahinkojen torjuntaviranomaiselle sekä ryhdyttävä heti toimenpiteisiin vahingon leviämisen estämiseksi.
- Jälkihoitotoimenpiteet tehdään suunnitelman mukaisesti. Alueen jälkikasauksessa, jälkiverhoilussa ja yleisessä siistimisessä ei saa käyttää pohjavettä vaarantavia materiaaleja. Pintamaat tulee varastoida kaivualueen ulkopuolelle siten, että ne voidaan käyttää maisemoinnin yhteydessä suositeltu varastointi aika enintään kolme vuotta). Alueelle istutetaan mäntyä tai koivua (2500 kpl/ha) niille osille, joille ei luontaista taimettumista tapahdu.
- Ottosuunnitelmassa esitetyt kivikko- ja paahderinteet tulee esittää myös maisemointisuunnitelmaportissa.
- Maa-ainesten ottaminen ja alueen jälkihoitotoimenpiteet tulee tehdä vaiheittain ottamisen edistyessä. Vaiheittainen alueen maisemointitöiden tarkistus tulee tehdä

kahden vuoden välein, ensimmäisen kerran 30.9.2026 mennessä. Tarkastuksessa tulee olla läsnä luvan haltija, kunnan maa-ainesoton valvoja sekä tarvittaessa ELY-keskuksen edustaja.

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksesta ei ole jätetty muistutuksia tai mielipiteitä.

Hakijan kuuleminen

Hakijalle on varattu mahdollisuus vastineen antamiseen. Hakija toteaa seuraavaa:

Uusien pohjavesiputkien asentamisesta hakija esittää seuraavaa.

Kallion pinnan ollessa alle 10 metrin syvyydessä maanpinnasta kaksi uutta havaintoputkea, yksi kummallekin kiinteistölle, asennetaan ELY-keskuksen lausunnon mukaisesti kallion pintaan kalliovarmistuksella. Mikäli kallio on syvemmillä kuin 10 metriä putket asennetaan 10 metrin syvyyteen.

Nykyisissä putkissa pohjavedenpinta on ollut putken päästä mitattuna 1-3 metrin syvyydessä, joten 10 metrin syvyydessä putkessa on riittävästi vettä vesinäytteiden ottoon. Muilta osin lausuntoon ei ole tarvetta antaa vastinetta.

Tarkastukset

Edellinen tarkastus alueelle on tehty 12.8.2024.

TEKNISEN LAUTAKUNNAN RATKAISU

Tekninen lautakunta myöntää Destia Oy:lle maa-aineslain 4 §:n mukaisen luvan maa-ainesten ottamiseen Joutsan kunnan Tammilahden kylässä tiloilla Lipiäisen sora alue RN:o 9:113 ja Lipiäisen sora alue II RN:o 9:115.

Toimintaa tulee harjoittaa hakemuksen ja seuraavien lupamääräysten mukaisesti:

Lupamääräykset

1. Alin sallittu ottotaso on +120,5 m N₂₀₀₀, kuitenkin vähintään neljä metriä ylimmän pohjavesipinnan yläpuolella. Ottotason alapuolisia massanvaihtoja tai pohjaveden asemaa muuttavaa kaivua ei sallita. Otettavan aineksen määrä on enintään 160 000 k-m³.
2. Tarkkailua varten alueelle tulee asentaa kaksi uutta pohjaveden havaintoputkea, yksi kummallekin kiinteistölle. Uudet havaintoputket asennetaan kallion pintaan kalliovarmistuksella. Mikäli kallio on syvemmillä kuin 10 metriä, putket asennetaan 10 metrin syvyyteen. Putkimateriaalina käytetään PEH-putkia (PEH 32). Havaintoputket suojataan suojaputkella ja huomiomerkinnällä. Putket tiivistetään maanpinnasta bentoniitillä tai vastaavalla. Havaintoputkista toimitetaan putkikortti, jossa esitetään kairausyvyudet, maalajiarviot, x-, y- ja z-koordinaatit (putken pää ja maanpinta) sekä muut tarvittavat havainnot. Koordinaatit tulee ilmoittaa ETRS TM35FIN muodossa, käytettävä korkeusjärjestelmä on N2000.
3. Kahdesta uudesta asennettavasta pohjaveden havaintoputkesta tulee ottaa vesinäytteet. Vesinäytteistä tulee tutkia seuraavat parametrit: haju, sameus, väri, pH, happi, permanganaattiluku/TOC, sähkönjohtavuus, rauta, mangaani, sulfaatti,

nitraatti, kloridi, kokonaiskovuus, alkaliniteetti, polttoainehiilivedyt, mineraaliöljyt sekä koliformiset- ja E. coli bakteerit sekä raskasmetallit (arseeni, antimoni, elohopea, kadmium, koboltti, kromi, kupari, lyijy, nikkeli, sinkki, vanadiini).

Pohjaveden laatu tulee selvittää kattavasti ennen toiminnan jatkamista, ottotoiminnan aikana joka toinen vuosi sekä toiminnan päättyessä. Vesinäytteiden otossa tulee käyttää akkreditoitua näytteenottajaa ja analysoinnissa sertifioitua laboratoriota.

4. Havaintoputkista tulee lisäksi mitata pohjavesipinnan korkeus neljä kertaa vuodessa (talvi, kevät, kesä ja syksy). Pohjaveden korkeutta tulee seurata sekä uusista havaintoputkista että vanhoista havaintoputkista PVP2A vanha, PVP2B sekä PVP1.

Pohjaveden pinnan korkeustiedot tulee toimittaa valvontaviranomaiselle. Tiedot suositellaan toimitettavaksi samanaikaisesti ja samalla lomakkeella kuin tiedot otetuista maa-aineksista, jolloin ne voidaan tallentaa ympäristöhallinnon pohjavesitietojärjestelmään. Tällöin seurantatiedot ovat sähköisessä paikkatietojärjestelmässä niin luvanhaltijoiden kuin valvontaviranomaistenkin käytettävissä.

5. Alueella tulee asentaa riittävästi alinta ottotaso osoittavia, selvästi näkyviä korkeusmerkkejä. Ottamis- ja kaivualan rajat tulee merkitä selvästi maastoon. Merkinnot tulee tehdä ennen ottotoiminnan aloittamista. Mahdollisten työn aikana muodostuvien jyrkkien rintausten päälle on laitettava erikseen aita tai lippusiima sekä varoituskyltit ilmoittamaan jyrkästä rintauksesta. Aidat ja muut merkinnot on pidettävä jatkuvasti kunnossa.
6. Ottoalueelle tulee sijoittaa selkeä taulu, josta ilmenee mm. maa-ainesluvan haltijan / urakoitsijan yhteystiedot ja luvan voimassaoloaika
7. Poltto- ja voiteluaineiden sekä ympäristölle haitallisten kemikaalien varastointi alueella on kielletty. Alueella ei saa käyttää huonokuntoisia koneita tai ajoneuvoja. Autojen ja koneiden säilytys, pesu ja huolto on alueella kielletty. Koneiden ja autojen tankkaus tulee järjestää siten, ettei siitä aiheudu öljy- tai polttoainepäästöjen vaaraa. Lisäksi pohjaveden puhtaana säilymiseksi on huolehdittava siitä, että pohjavedelle vahingollisten aineiden käsittelyssä noudatetaan erityistä huolellisuutta ja varovaisuutta. Mineraaliöljyjen sijaan tulisi käyttää biohajoavia öljyjä. Koneissa tulee olla mukana öljyvahinkojen ensitorjuntavälineistö.
8. Jos öljyä tai muuta pohja- ja pintaveden laatua vaarantavaa ainetta joutuu maaperään, on siitä välittömästi ilmoitettava kunnan öljyvahinkojen torjuntaviranomaiselle sekä ryhdyttävä heti toimenpiteisiin vahingon leviämisen estämiseksi.
9. Jälkihoitotoimenpiteet tehdään suunnitelman mukaisesti. Alueen jälkitasauksessa, jälkiverhoilussa ja yleisessä siistimisessä ei saa käyttää pohjavettä vaarantavia materiaaleja. Pintamaat tulee varastoida kaivualan ulkopuolelle siten, että ne voidaan käyttää maisemoinnin yhteydessä suositeltu varastointi aika enintään

kolme vuotta). Alueelle istutetaan mäntyä tai koivua (2500 kpl/ha) niille osille, joille ei luontaista taimettumista tapahdu. Ottosuunnitelmassa esitetyt kivikko- ja paahderinteet tulee esittää myös maisemointisuunnitelmakartassa.

10. Maa-ainesten ottaminen ja alueen jälkihoitotoimenpiteet tulee tehdä vaiheittain ottamisen edistyessä. Vaiheittainen alueen maisemointitöiden tarkistus tulee tehdä kahden vuoden välein, ensimmäisen kerran 30.9.2026 mennessä. Tarkastuksessa tulee olla läsnä luvan haltija, kunnan maa-ainesoton valvoja sekä tarvittaessa ELY-keskuksen edustaja.
11. Sorakuoppien reunoille voi asettua pesimään törmäpääskyjä. Törmäpääsky on luonnonsuojelulain perusteella rauhoitettu laji, joka on lisäksi luokiteltu erittäin uhanalaiseksi (lajin uhanalaisuusluokka: erittäin uhanalainen/EN). Muodostuneet törmäpääsky-yhdyskunnat tulee ottaa huomioon maa-ainesten oton yhteydessä ja ottamisen jälkeisessä maisemoinnissa. Pesien hävittäminen on kiellettyä. Ottamisalueen jälkihoitoa tehtäessä pesimäalue tulee jättää luonnontilaan. Sortumavaaran vuoksi näissä tapauksissa alueelle jäävät jyrkät rintaukset suojattaisiin aitaamalla.
12. Kangaskiurun osalta pesimäaikaisen ottotoiminnan sijoittamisessa tulee varmistaa, että käytössä olevia pesiä ei tuhoudu maa-ainesten oton yhteydessä.
13. Toiminnanharjoittajan tulee huolehtia, ettei maa-ainesten oton yhteydessä levitetä Euroopan unionin vieraslajiluetteloon tai kansalliseen vieraslajiluetteloon kuuluvia vieraslajeja, esimerkiksi siirrettävän maa-aineksen tai työkoneiden mukana.
14. Kun luvan voimassaoloaika on päättynyt tai luvassa myönnetty maa-ainesmäärä on otettu, on luvanhaltijan pyydettävä valvontaviranomaista suorittamaan alueella lopputarkastus, jossa tarkastetaan jälkihoidon ja muiden lupaan liittyvien toimenpiteiden toteutuminen.

LUVAN VOIMASSAOLO JA PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Lupapäätös on voimassa 10 vuotta päätöksen lainvoimaiseksi tulopäivästä lukien. Hakija on esittänyt maa-aineslain 21 §:n mukaisen pyynnön toiminnan aloittamiseksi maa-ainestenottoalueelle mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Teknisen lautakunnan näkemyksen mukaan toiminta voidaan aloittaa lupapäätöstä noudattaen ennen sen lainvoimaisuutta. Toiminta sijoittuu olemassa olevalle ottoalueelle. Koska kyseessä on soran ja hiekan otto, alue voitaisiin maisemoida ennalleen, mikäli lupa ei saisi lain voimaa. Toiminnalta vaaditaan 5000 euron vakuus ympäristön saattamiseksi ennalleen lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräyksen muuttamisen varalle.

PÄÄTÖKSEN PERUSTELUT

Yleiset perustelut

Maa-aineslain 3 §:n 1 momentin mukaan maa-aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu kauniin maisemakuvan turmeltumista, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista, huomattavia tai laajalle ulottuvia

vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa tai tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantuminen. Lisäksi alueella, jolla on voimassa asemakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on katsottava, ettei ottaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen eikä turmele kaupunki- tai maisemakuva.

Maa-aineslain 3 §:n 4 momentin mukaan ottamispaikat on sijoitettava ja ainesten ottaminen järjestettävä niin, että ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi ja että maa-ainesesiintymää hyödynnetään säästeliäästi ja taloudellisesti eikä toiminnasta aiheudu asutukselle tai ympäristölle vaaraa tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa. Maa-aineksia ei saa myöskään ottaa ilman erityistä syytä vesistön rantavyöhykkeeltä.

Maa-aineslain 6 §:n mukaan lupa ainesten ottamiseen on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Asiaa ratkaistaessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus.

Kyseessä on vanha hiekan ja soranottoalue. Alueella ei ole voimassa olevaa asemakaavaa. Riittävä suojakerrospaksuus pohjaveteen nähden on varmistettu pohjavesiputkilla. Kaivualueella ei ole luonnonsuojelulain mukaisia tai muita suojelukohteita eikä ottamisalueella ole sellaisia maa-aineslain 3 §:ssä tarkoitettuja biologisia, geologisia tai maisemallisia arvoja, jotka estäisivät luvan myöntämisen. Maisemavaikutukset jäävät maastonmuodoista ja ympäröivistä metsäalueista johtuen paikallisiksi. Toiminnasta ei ennalta arvioiden aiheudu sijainti sekä lupamääräykset huomioiden haittaa tai vaaraa asutukselle tai ympäristölle.

Hakija on esittänyt ottamissuunnitelman. Hakemuksen, ottamissuunnitelman ja edellä esitettyjen lupamääräysten mukaisesti toteutettuna ottaminen tai sen järjestelyt eivät ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa ja toiminta täyttää maa-aineslain 6 §:ssä esitetyt edellytykset, joilla lupa on myönnettävä. Lupaviranomaisen näkemyksen mukaan lupamääräykset eivät ole luvansaajalle kohtuuttomia hankkeen laajuus ja siitä saatava hyöty huomioon otettuna.

Lupamääräysten perustelut

Ainesten ottamista koskevaan lupaan on liitettävä määräykset siitä, mitä hakijan on noudatettava hankkeesta aiheutuvien haittojen välttämiseksi tai rajoittamiseksi, jos nämä seikat eivät käy ilmi ottamissuunnitelmasta (MaL 11 §).

Hakemuksessa esitetyn ottotason ei katsota vaarantavan pohjavesiä eikä aiheuttavan haittaa ympäristölle. Otettavan aineksen määrä on hakemuksen mukainen. (määräys 1)

Uusien pohjaveden havaintoputkien asentamisesta on määrätty tarkkailua varten. Vanhat havaintoputket ovat matalia havaintoputkia uusien putkien ulottuessa syvemmälle maaperään. (määräys 2)

Määräyksellä 3. pyritään varmistamaan pohjaveden laatu lupakauden alkaessa, sen aikana ja jälkeen.

Pohjaveden korkeuden tarkkailulla seurataan pohjaveden pystysuuntaista liikkumista kyseisellä alueella ja valvotaan, että pohjaveden ylimmän pinnan päälle jää riittävä suodattava ja suojaava maakerros. (määräys 4)

Kaivualueen, ottoalueen ja ottotason merkitsemisellä maastoon helpotetaan valvontaa sekä varmistetaan, että toiminta on ottamissuunnitelman rajausten mukaista. Varoitusmerkinnöillä sekä aitaamisella varmistetaan ulkopuolisten liikkujien turvallisuus alueella. (määräys 5)

Taulun tarkoituksena on antaa tietoa alueen toiminnasta ulkopuolisille. (määräys 6)

Öljyn käsittely, vuotavat koneet ja laitteet, niiden pesu tai huoltotoimenpiteet aiheuttavat riskin pinta- ja pohjavedelle. Öljy- tai kemikaalivahingon sattuessa on toiminnanharjoittaja velvollinen toimimaan haittojen ja vahingon leviämisen pienentämiseksi sekä ilmoittamaan vahingosta asianomaisille viranomaisille, jotka määräävät jatkotoimenpiteistä. (määräykset 7 ja 8)

Määräykset maisemoinnista on annettu alueen jälkihoidon varmistamiseksi. (määräykset 9 ja 10)

Törmäpääsky on luonnonsuojelulain perusteella rauhoitettu laji, joka on lisäksi luokiteltu uhanalaiseksi (lajin uhanalaisuusluokka: erittäin uhanalainen / EN). Muodostuneet törmäpääsky-yhdyskunnat tulee ottaa huomioon maa-ainesten oton yhteydessä ja ottamisen jälkeisessä maisemoinnissa. (määräys 11)

Määräyksellä 12 pyritään turvaamaan kangaskiurun pesimärauha.

Maata koneellisesti muokattaessa muodostuu riski haitallisten vieraslajien kulkeutumisesta koneiden mukana työstettävään maahan, jonka vuoksi on annettu vieraslajien torjuntaan liittyvä lupamääräys. (määräys 13.)

Lopputarkastuksesta määrätään valvonnallisista syistä. (määräys 14)

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Maa-aineslaki (555/1981)

Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (VNA 926/2005)

VAKUUDET

Hakijan tulee toimittaa ennen ottamistoiminnan aloittamista maa-aineslain 12 §:n tarkoittama hyväksyttävä vakuus lupamääräysten noudattamisen varmistamiseksi. Voidaan katsoa, että suunnitelma-alueesta puolet on jo maisemoitu tai maisemoinnille ei muutoin ole tarvetta (ottoalue ei ulotu suunnitelma-alueen reunaan). Joutsan maa-ainestaksan mukaan vakuuden suuruuden tulee olla vähintään 3400 € / ha. Näin ollen hakijan tulee toimittaa ennen ottamistoiminnan aloittamista 26 690 € suuruisen vakuus (3400 €/ha x 7,85 ha). Vakuuden tulee olla voimassa siihen saakka, kunnes kaikki luvan tai sen määräysten edellyttämien toimenpiteiden toteutus on

lopputarkastuksessa hyväksyty. Vakuuden arvoa voidaan tarkistaa luvan voimassaoloaikana.

TARKASTUS- JA VALVONTAMAKSU

Ottamissuunnitelma tarkastamisesta peritään Joutsan kunnan ympäristölautakunnan hyväksymän, 1.4.2021 voimaan tulleen taksan mukaisesti 3 150,82 € joka koostuu seuraavasti:

- tarkastusmaksu 300 €/suunnitelma
- 0,015 €/m³ (160 000 m³ x 0,015 €/ m³ = 2 400 €)
- kuulemiskulut 20 €/kuultava (20 € x 3= 60 €)
- lupa maa-aineslain mukaisen toimenpiteen suorittamiseen ennen luvan lainvoimaiseksi tuloa 200,00 €/päätös
- lehti-ilmoituskulut 190,82 €

Luvanhaltijan tulee suorittaa kunnalle vuotuinen valvontamaksu kulloinkin voimassa olevan taksan mukaisesti.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Ote päätöksestä

Hakija

Jäljennös päätöksestä

Keski-Suomen ELY-keskus, kirjaamo.keski-suomi@ely-keskus.fi

Ilmoitus päätöksestä

Päätöksen antamisesta kuulutetaan Joutsan kunnan internet-sivuilla.

Naapurit

Joutsan Seutu

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöstä koskevan kuulutuksen julkaisemisesta 8.1.2025 sähköisessä tietoverkossa Joutsan kunnan verkkosivuilla. Valitusaika päättyy 14.2.2025. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

LIITTEET

Valitusosoitus